

SEVERSKÝ TRILER

Henning
Mankell

Pyramída

MARENČIN PT

*Wolfovi Lassgårdovi vďačne a s obdivom za to,
že mi ukázal Wallandera v novom svetle.*

Henning Mankell

PYRAMÍDA

MARENČIN PT

Copyright © by Henning Mankell, 1996
Published by agreement with Leopard Förlag, Stockholm
and Leonhardt & Høier Literary Agency, Copenhagen
© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2015
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marencin@marencin.sk www.marencin.sk
Translation © Simona Jánošková, 2015
Cover © Marenčin Media, 2015
Design © Katarína Marenčinová, 2015
Jazyková úprava Kvetoslava Slobodníková
493. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-8114-533-9

Predslov

Až po dopísaní ôsmej knihy zo série o Kurtovi Wallanderovi som pochopil, aký podtitulok mi tam od začiatku chýbal. Keď nastal koniec všetkého, lepšie povedané, takmer všetkého, uvedomil som si, že ním je, ako inak, *Román o švédskej úzkosti*.

Bolo však neskoro, hoci som sa odjakživa zaoberal tými istými témami: *Ako sa zmenil právny štát v deväťdesiatych rokoch? Ako má demokracia prežiť v systéme bez pevných základov? Má demokracia vo Švédsku cenu, ktorú považujeme za príliš vysokú a nehodnú zaplatenia?*

Práve tieto otázky obsahovali takmer všetky listy čitateľov. Potvrdilo sa mi, že Wallanderova postava svojim spôsobom funguje ako hovorca ľudí, ktorých trápi rastúca neistota, ba aj hnev a majú zdravý názor na vzťah medzi právnym štátom a demokraciou. Prišli mi hrubé listy, ale aj tenučké pohľadnice z takých kútov sveta, o ktorých som nechyroval, telefón mi vyzváňal vo dne v noci, z e-mailov sa mi prihovárali rozrušené hlasy.

Čitatelia sa však nepýtali len na právny štát a demokraciu – zaujímali ich aj nezrovnalosti v texte, ktoré odhaľovali, ba často s radosťou. Vo väčšine prípadov mali pravdu (a dovoľte mi zopakovať, že aj do tohto diela mohli vklízuť chybičky, ale čo tu je napísané, to platí! Nemôžeme za to viniť redaktorov. Neviem si predstaviť lepšiu pomocníčku ako Evu Stenbergovú).

Vo väčšine listov padla otázka: Ako žil Wallander pred začiatkom série príbehov, konkrétne pred ôsmym januárom tisícdeväťstodeväťdesiat, keď ho jedného skorého zimného rána zobudil telefonát (*Vrahovia bez tváre*)? Chápem, že ľudia chcú vedieť, ako sa to celé začalo. Wallander predsa vstupuje do deja až štyridsaťdvaročný, pričom má za sebou roky policajnej kariéry, stihol sa oženiť aj rozviesť, vychovávať dcéru a presťahovať sa z Malmö do Ystadu.

S čitateľmi som si kládol otázky aj ja a za uplynulých deväť rokov som prečistil zásuvky, prehľadal zaprášené hrbý papierov a pátral medzi jednotkami a nulami na disketách.

Keď som dopísal *Falošnú stopu*, piatu knihu zo série o komisárovi Wallanderovi, uvedomil som si, že sa mi v hlavne črtajú príbehy, ktoré sa odohrávali pred magickým ôsmym januárom tisícdeväťstodeväťdesiat.

Niektoré už boli uverejnené v novinách, takže stačilo odstrániť zopár kozmetických chybičiek, no dva príbehy uzrú svetlo sveta prvýkrát.

Neuverejňujem ich však preto, aby som si vyprázdnil zásuvky. Vydávam ich ako taký výkričník za bodkou z minulého roka. Niekedy je totiž príjemné liezť ako rak – v mojom prípade k východiskovému dátumu, k ôsmemu januáru.

Žiadny obraz nie je celkom kompletný, ale myslím si, že tieto kúsky v ňom nesmú chýbať.

Henning Mankell
Január 1999

BODNUTIE

Zo začiatku to vyzeralo ako hmľa.

Alebo husté more plné belosti a ticha. Krajina mŕtvych. Presne toto prebleslo hlavou policajtovi Kurtovi Wallanderovi, keď sa začal postupne preberať. Vydesil sa, že zomrel v mladom veku, že sa dožil iba dvadsaťjeden rokov. Sotva dospel, už sa naňho vyrútil neznámy muž s nožom v ruke. Ani sa mu nestihol uhnúť.

Chvíľu existovala len biela hmľa a ticho.

Potom sa začal prebúdzat k životu. Videl pred sebou nejasné obrazce, ktoré sa snažil zachytiť, ako ľudia lapajú motýle, no vyšmykovali sa mu z rúk. Až po vynaložení veľkej námahy pochopil, čo sa stalo...

Tretieho júna 1969 mal Wallander voľno. Odprevadil Monu na trajekt do Dánska – išla starým typom, kde sa človek cestou do Kodane stihol aj v pokoji najesť. Mona mala v pláne ísť do zábavného parku a na nákupy s kamarátkou. Wallander by sa k nim rád pridal, keďže v ten deň nemusel pracovať, ale vybrali sa na dámsku jazdu.

Slúbil, že večer príde po ňu. Pozoroval odchádzajúcu loď. Pokiaľ sa udrží pekné počasie, prejdú sa a skončia v jeho byte v štvrti Rosengård.

Už len táto predstava ho vzrušila. Napravil si nohavice, prešiel na druhú stranu ulice a namieril si to k stanici, kde

si ako vždy kúpil cigarety značky John Silver, jednu si dokonca zapálil už tam.

Na ten deň si nenaplánoval nič konkrétne. Bol síce utorok, ale dali mu voľno, pretože mal veľa nadčasov najmä kvôli opakujúcim sa demonštráciám proti vojne vo Vietname. V Malmö sa dokonca musel konfrontovať s davom. Nepáčilo sa mu to, hoci nemal vyhranený názor na demonštrantov, ktorí bojovali za to, aby Spojené štáty nechali na pokoji Vietnam. Deň predtým sa o tom rozprával s Monou, tá to však zhrnula jednou vetou: „*Demonštranti chcú svoje.*“ Nedalo mu to a namietal, že určite nie je správne, aby svetová vojenská veľmoc bombardovala chudobnú poľnohospodársku krajinu v Ázii s cieľom kompletne ju zničiť alebo dostať *do stavu ako za doby kamennej*. Tak sa vyjadril nejaký americký vysoký dôstojník v novinách, ale Mona sa ohradila, že nemá v úmysle pridávať sa ku komunizmom. Wallander stratil reč. Nič to však nezmenilo na jeho rozhodnutí vziať si za ženu túto plavovlásku so špicatým nosom a úzkou bradou, ktorá možno nebola najväčšia krásavica na svete, ale bola tá pravá.

Stretli sa pred rokom. Wallander dovtedy chodil s istou Helenou, ktorá pracovala v lodnej spoločnosti v meste. Jedného dňa mu z ničoho nič oznámila, že je koniec, pretože si našla iného. Wallander najprv nemal slov, potom celý víkend prereval, tak ním lomcovala žiarlivosť. Len čo si osušil slzy, namieril si to do podniku na hlavnej stanici, aby zapil žiaľ. Potom sa vrátil domov a zase bedákal. Aj teraz ho striaslo, keď išiel okolo spomínaného podniku. Zaumienil si, že tam v živote nevkročí.

Nasledovali náročné mesiace plné presviedčania, aby sa k nemu vrátila, no ona ho rázne odmietala. Keď bol neodbytný, vyhrážala sa mu, že ho udá na políciu. Wallander raz v piatok zatrúbil na ústup a ukončil kapitolu *Helena*. Nech

si chodí, s kým chce. V ten istý piatok cestoval na otočku do Kodane a večer si sadol vedľa štrikujúcej dievčiny – Mony.

Ako sa tak prechádzal po meste ponorený do myšlienok, uvažoval, čo robí. Potom si spomenul na demonštrácie z minulého týždňa, ktoré sa vymkli spod kontroly, lepšie povedané, ktoré nezvládli jeho nadriadení, pretože zle odhadli situáciu. Wallander bol zaradený do komanda, ktoré sa malo držať v pozadí. Situácia sa však nevyvíjala podľa ich predstáv, preto museli zasiahnuť, čím ešte priliali olej do ohňa.

O politike diskutoval len s otcom, ktorý nedávno oslávil šesťdesiatku a rozhodol sa presťahovať na vidiek. Bol veľmi náladový a Wallander nikdy nevedel, čo môže čakať - najmä po skúsenosti spred pár rokov, keď mu oznámil, že sa chce stať policajtom. Otca to tak rozčúlilo, že ho takmer vydedil. Sedel vo svojom ateliéri, kde to rozvoniavalo olejovými farbami a kávou. Len čo to začul, odhodil štetec a zreval, aby sa mu neukazoval na oči, pretože on policajta v rodine mať nebude. Strhla sa strašná hádka, ale Wallander trval na svojom stane sa policajtom, nezmenia to ani všetky štetce vo vzduchu. Otec zmĺkol, sadol si a zaryto vyfarboval tetova podľa šablóny. Vždy maľoval krajinku, pričom niekedy do nej umiestnil aj lesného vtáka.

Pri pomyslení na otca sa zamračil. Ani raz neprišla reč na úplné zmierenie, no aspoň sa znovu rozprávali. Uvažoval, ako to zvládala jeho mama, ktorá zomrela, kým študoval na policajnej akadémii. Jeho sestra Kristína mala dosť rozumu na to, aby sa čím skôr vysťahovala z rodičovského domu.

Bolo desať hodín a fúkal jemný vetrík. Zašiel do kaviarne pri obchodnom dome, kde si dal kávu i obložený chlebík a prelistoval noviny Arbetet a Sydsvenskan. Naďabil na príspevky ľudí, ktorí buď chválili, alebo opovrhovali konaním polície. Preskočil ich, pretože na ne nemal nervy.

Dúfal, že čoskoro už nebude musieť hliadkovať pri demonštráciách. Od začiatku sa chcel stať detektívom, dokonca sa tým vôbec netajil. O niekoľko mesiacov začne pracovať na oddelení zaoberajúcom sa trestnou činnosťou a sexuálnym zneužívaním.

Zrazu sa nad ním niekto sklonil. Wallander so šálkou kávy v ruke nadvihol zrak a zbadal približne sedemnásťročnú dievčinu s dlhými vlasmi a bledou tvárou, z očí jej sršal hnev. Ukázala si na krk: „Tu si mi šlahol!“

Wallander nechápavo položil pohár na stôl: „Asi nerozumiem, čo tým chcete povedať.“

„Si fízol, všakže?“

„Áno.“

„A bol si mlátiť ľudí na demonštrácii, však?“

Wallander pochopil, že ho spoznala, hoci bol v civile.

„Nikoho som nebil.“

„Nie je jedno, kto držal obušok? Bol si tam, takže si nás tíkol.“

„Porušili ste predpisy o demonštráciách,“ bránil sa, no uvedomoval si, že to znie zúfalo.

„Z celého srdca neznášam fízlov. Chcela som si dať kávu, ale tu neostanem!“ dušovala sa a zmizla. Čašníčka hodila prísny pohľad na Wallandera, akoby jeho vinou stratila zákazníčku.

Wallander zaplatil a odišiel ani nedojedol. Roztržka v kaviarni ho rozzúrila. Mal pocit, že naňho všetci zízajú, hoci na sebe nemal tmavomodré nohavice, svetlú košeľu a zelenú bundu.

Musím vypadnúť z ulíc, hovoril si, chcem sedieť v kancelárii, chodiť na porady prieskumnej hliadky a vyšetrovania miesta činu! Ak by som sa mal zaoberať demonštráciami, budem radšej práceneschopný.

Pridal do kroku a uvažoval, či ísť domov autobusom, no rozhodol sa, že pôjde pešo. Najmenej zo všetkého túžil naraziť na nejakého známeho.

Čo čert nechcel, v parku si oproti nemu vykračoval otec s obrazom zabaleným v čiernom papieri. Najradšej by sa mu bol vyhol oblúkom, ale bolo neskoro. Otec mal zvláštnu pokrývku hlavy, hrubý kabát, pod ním športovú súpravu, tenisky, no žiadne ponožky.

Wallander si vzdychol. Prečo sa aspoň normálne neoblečie?

Otec položil na zem obraz a vyštartoval: „Prečo na sebe nemáš uniformu? Čo už nie si poliš?“

„Dnes mám voľno.“

„Myslel som si, že fizli sú v službe dvadsaťštyri hodín denne, sedem dní v týždni, aby nás ochraňovali pred všetkými nástrahami.“

Wallanderovi sa podarilo ovládnuť rozčúlenie. „Prečo máš zimný kabát, keď je dvadsať stupňov?“

„Udržiam sa pri zdraví tým, že sa veľa potím. Aj ty by si mal.“

„Ale nemôžeš mať na sebe kabát v lete!“

„Keby som ho nemal, ochoriem.“

„Ja som zdravý.“

„Zatiaľ áno, ale počkaj.“

„Videl si sa?“

„Nezdržiam sa obdivovaním v zrkadle.“

„Ale zimná čiapka v júni?!“

„Strhni mi ju, keď máš na to gule, ale obžalujem ťa z obťažovania. Ozaj, predpokladám, že aj ty si mlátil demonštrantov.“

To hádam nie, zúfal si Wallander, ešte aj on? Veď ho nikdy nezaujímal politika, hoci som sa o nej snažil rozprávať. Mýlil som sa!

„Každý normálny človek dá od tej vojny ruky preč,“ trval na svojom otec.

„Každý normálny človek musí robiť svoju prácu,“ prehovoril Wallander nútene pokojným tónom.

„Vieš, čo som ti hovoril. Nemal si sa stať fízlom, ale nepočúval si ma. A teraz musíš mlátiť nevinné decká palicou po hlave.“

„V živote som nikoho neudrel!“ bránil sa nahnevaný Wallander. „A navyše nemáme palice, ale obušky. Kam ideš s tým obrazom?“

„Idem ho vymeniť za zvlhčovač vzduchu.“

„Načo ti bude?“

„Vymením ho za matrac. Z toho, čo mám teraz, ma bolí chrbát.“

Wallander vedel, že otcova cesta k vytúženým veciam je nezriedka trnistá.

„Môžem ti nejako pomôcť?“

„Nepotrebujem policajný dozor, ale mohol by si prísť na karty.“

„Prídem, keď budem mať čas,“ prisľúbil Wallander, ktorý si bol vedomý, že karty sú ich posledným záchranným lánom. Otec nadvihol obraz a položil rečnícku otázku:

„Prečo ešte nemám vnúčatá?“

Wallander naňho dlho hľadel s úľavou, že sa sťahuje – aspoň do seba nebudú narážať na každom kroku.

Býval v starom dome v štvrti Rosengård, ktorej neustále hrozilo zbúranie. Páčilo sa mu tam, ale Mona mu prízvukovala, že po sobáší sa chce presťahovať. Jeho byt tvorila jedna izba, kuchyňa a malá kúpeľňa. Bol to jeho prvý byt. Nábytok zohnal na aukciách a v starožitnostiach. Steny zdobili plagáty s kvetinovým vzorom a s rajskými ostrovmi. Musel si vyvesiť aj otcovu krajinku, keďže otec k nemu občas chodieval na návštevu. Vybral si maľbu bez tetrova.

Najmilším predmetom v izbe mu bol gramofón. Väčšinou si kúpil platne s opernou hudbou, čo sa stretlo s nepochopením u jeho kolegov. Z toho dôvodu si zadovážil aj iný štýl hudby, aby mal čo púšťať návštevam. Policajtom sa obzvlášť páčil Roy Orbison, čomu pre zmenu on nerozumel.

Krátko po jednej sa najedol, dal si kávu, poupratoval najväčší neporiadok a pustil si Jussiho Björlinga. Jeho platňu si kúpil asi pred sto rokmi a bola mimoriadne poškodená, ale keby vypukol požiar, zachránil by ju ako prvú.

Chystal sa prehrať si ju ešte raz, ale vtom čosi zadunelo. Stíšil zvuk, pretože steny v dome boli ako z papiera. V byte nad ním bývala dôchodkyňa Linnea Almqvistová, ktorá kedysi vlastnila kvetinárstvo. Keď mala dojem, že hrá prihlasno, zabúchala o podlahu a on poslušne stíšil hlasitosť. Monina záclona viala v pootvorenom okne. Ľahol si na posteľ, pretože bol unavený a nechcelo sa mu nič robiť. Vravel si, že má na to právo. Začal listovať v pornočasopise, ktorý vždy pred Moninou návštevou dôkladne skryl. Tentoraz zaspal tak rýchlo, že ho ani nestihol odpratať.

Zobudil sa na akýsi buchot, no nevedel identifikovať jeho pôvod. Vstal a išiel sa pozrieť do kuchyne, či niečo nespadlo, ale všetko bolo na svojom mieste. Vyzrel z okna, ale na dvore nebolo ani nohy. Na šnúre na sušenie bielizne poletovala modrá športová súprava. Keď sa vrátil do posteľe, uvedomil si, že rachot ho vytrhol zo sna s dievčaťom z kaviarne, ktorý si ani poriadne nevedel vybaviť. Vstal a pozrel na hodinky – bolo trištvrte na štyri, takže spal vyše dve hodiny. Sadol si ku kuchynskému stolu a spísal zoznam vecí na nákup. Mona prisľúbila, že prinesie pitie. Vložil si papierik do vrečka, obliekol si bundu a zamkol.

Vtom mu zablúdil pohľad na pootvorené dvere do susedovho bytu. Zarazilo ho to, pretože jeho sused bol veľmi bojazlivý a v máji si dokonca dal nainštalovať bezpečnostný

zámok. Najprv to chcel nechať tak, ale napokon zaklopal na dvere vyslúženému námorníkovi Arturovi Hálénovi, ktorý sa tam pristáhalo skôr ako on. Zdravili sa, zakaždým prehodili zopár nič nehovoriacich viet, no to bolo všetko. Ak sa nemýlil, Háléna nikto nenavštevoval. Ráno počúval rádio, večer pozeral televíziu, ale po desiatej bolo pravidelne ticho. Wallander často uvažoval, či počuje jeho dámske návštevy, najmä vzrušené nočné zvuky, ale nikdy sa ho na to, pochopiteľne, nespýtal.

Zaklopal ešte raz, ale nič sa nedialo.

Odchýlil dvere, zakričal jeho meno, opatrne vstúpil do zatuchnutej chodby, ktorá mu pripomenula zápach starých ľudí, ale stále nič.

Určite zabudol zamknúť, má predsa okolo sedemdesiatky, možno ho začala opúšťať súdnosť, hovoril si Wallander.

Nazrel do kuchyne. Na stole s voskovým obrusom ležal pokrčený tiket a šálka kávy. Odhrnul záves, za ktorým sa skrývala ďalšia izba. Myklo ho. Hálén ležal na zemi v bielej košeli nasiaknutej krvou, vedľa neho revolver.

Už je mi jasné, čo to zadunelo, vravel si Wallander. Došlo mu zle. Nevidel síce mŕtvolu prvýkrát, ale ešte ho nenechával chladným pohľad na utopencov, obesencov, spálené telá, či telá zmenené na nepoznanie po dopravných nehodách.

Rozhliadol sa po byte, ktorý bol zrkadlovou kópiou toho jeho. Bol zariadený ledabolo, neboli tam žiadne ozdobné rastliny ani iné skrášľujúce predmety, ba ani posteľ nebola ustlaná.

Ešte raz sa naňho zahľadel. Hálén sa strelil do hrude. Nepotreboval mu merať pulz, aby zistil, že je mŕtvy.

Prebehol do svojho bytu, zavolať na políciu, predstavil sa a vysvetlil, prečo volá. Potom vyšiel na ulicu a čakal.

Policačné auto aj sanitka prišli takmer naraz. Kývol na pozdrav mužom, ktorí vystúpili – samé známe tváre.

„Koho ste tu našli?“ spýtal sa kolega Sven Svensson z Landskrony, ktorého však volali výlučne Pichliač, pretože raz pri naháňaní zlodeja spadol do ružového krika a skončil s trňmi v pohlavnom úde.

„Suseda, spáchal samovraždu.“

„Hemberg je na ceste, pretože to tu musí preskúmať kriminálka,“ odvetil Pichliač.

Wallander prikývol, pretože vedel, že aj najobyčajnejšia smrť v obývačke sa musí dôkladne vyšetriť.

Komisár Hemberg mal povest' náladového človeka. V okamihu vzplanul a vedel byť veľmi nepríjemný na svojich spolupracovníkov, ale vo svojom povolání bol majstrom, takže nik sa mu neodvážil protirečiť. Wallander znervóznel pri predstave, že sa pomýlil. Ak áno, Hemberg mu to dá pocítiť. Nebolo by to najšťastnejšie vzhľadom na to, že preňho chcel v budúcnosti pracovať.

Pri chodníku zastavilo tmavé volvo, vystúpil z neho Hemberg. Chvíľu mu trvalo, kým spoznal Wallandera.

„Dočerta, ty tu čo robíš?“

„Bývam tu. Zavolať som na políciu, pretože sa mi zastrelil sused.“

Hemberga to očividne zaujalo, zdvihol obočie: „Videl si ho?“

„Ako to myslíš?“

„Videl si ho, keď sa zastrelil?“

„Kdeže.“

„Tak odkiaľ vieš, že si siahol na život?“

„Revolver ležal pri ňom.“

„A?“

Wallander nevedel, čo povedať.

„Ak chceš pracovať na kriminálke, musíš si vždy klásť otázky. Už teraz mám dosť kolegov, ktorí to nerobia. Ďalšieho nepotrebujem.“

Z ničoho nič prepol na priateľskejší tón: „Ak tvrdíš, že ide o samovraždu, tak to tak určite bude. Kde je?“

Wallander kývol na bránu a vošli dnu. Hemberg si čupol k telu a pýtal sa lekára na smrtiacu gulku, skúmal aj polohu zbrane, tela i ruky a Wallander ho pozorne sledoval. Potom sa prechádzal po byte a prehľadával zásuvky, skrine a oblečenie.

Po necelej hodine bol hotový. Naznačil Wallanderovi, aby ho nasledoval do kuchyne.

„Vo väčšine prípadov ide o samovraždu,“ začal Hemberg a neprítomne rozbalil pokrčený tiket, aby sa pustil do jeho študovania.

„Počul som nejaké dunenie, asi sa vtedy zastrelil,“ zareagoval Wallander.

„A nič iné?“

Wallander si povedal, že bude najlepšie vyrukovať s pravdou: „Spal som, zobudil som sa až na ten rachot.“

„Nepočul si kroky na schodoch?“

„Nie.“

„Poznal si ho?“

Wallander mu porozprával to málo, čo o ňom vedel.

„Nemal príbuzných?“

„Pokiaľ viem, nie.“

„Zistíme to,“ skonštatoval Hemberg a odmlčal sa.

„Nie sú tu rodinné snímky – ani v zásuvkách, ani na stenách. Našli sme len dve staré námornícke knižky. Zaujal ma aj obrovský farebný chrobák v nádobke. Vieš, čo to je?“

Wallander nemal poňatia.

„Najväčší švédsky chrobák, ktorý čoskoro vymrie,“ poučil ho Hemberg a odložil tiket.

„Nenapísal ani list na rozlúčku. Starý muž, ktorý toho mal zrazu dosť a rozlúčil sa so životom guľkou. Lekár tvrdí, že si ju namieril priamo do srdca.“

Do miestnosti vošiel policajt s peňaženkou a podal ju Hembergovi, ktorý z nej vybral občiansky preukaz.

„Artur Hålén, narodený v roku tisícosemstodevätidesiatosem, má veľa tetovaní, čo bolo v tej dobe pre námorníkov typické. Vieš, čo konkrétne robil?“

„Zdá sa mi, že robil v strojozni.“

„V jednej námorníckej knižke je napísaný ako strojník, v druhej ako námorník, čo svedčí o tom, že toho robil viac. Kedysi bol zaľúbený do akejsi Lucie, jej meno si vytetoval na pravé rameno a hrudník. Dá sa povedať, že sa zastrelil cez jej krásne meno.“

Hemberg vrátil občiansky preukaz do peňaženky.

„Lekár má, samozrejme, posledné slovo, my spravíme rutinné balistické vyšetrenie, ale pravdepodobne ide o samovraždu,“ zakončil Hemberg a znovu sa zadíval na tiket. „O anglickom futbale toho veľa nevedel. Asi nikto netipuje ako on.“

Kolegovia medzitým opatrne vyniesli telo na nosidlách úzkou chodbičkou.

„Ludia si čoraz častejšie siahajú na život, ale väčšinou nie guľkou a najmä nie guľkou z revolvera,“ dodal Hemberg zamyslene a pozrel na Wallandera. „Ale to ti už isto napadlo, však?“

„Čo také?“ nechápal Wallander.

„Nie je zvláštne, že vlastnil revolver? V zásuvkách sme nenašli zbrojný preukaz.“

„Asi si ho kúpil na mori.“

Hemberg mykol plecami: „Určite máš pravdu.“

Wallander ho odprevadil na ulicu.

„Keďže si jeho sused, mohol by si sa postarať o kľúče. Nech ti ich dajú kolegovia, keď skončia. Dohliadni na to, aby tam nik nepovoláný nevstúpil, kým si nebudeme sto-percentne istí, že ide o samovraždu.“

Wallander sa vrátil dnu. Na chodbe narazil do Linney Almqvistovej, vynášala smeti.

„Čo za hrozné veci sa tu dejú?“ spýtala sa prisne.

„Žiaľ, zomrel Artur Hålen,“ odvetil Wallander poslušne.

Susedku táto novinka očividne rozrušila: „Asi bol veľmi osamelý. Viackrát som ho pozvala na kávu, no vždy sa vyhovoril na nedostatok času. Nerozumiem tomu, veď ako dôchodca má človek času na rozdávanie, či nie?“

„Nepoznal som ho,“ priznal Wallander.

„Srdce?“

Prikývol: „S najväčšou pravdepodobnosťou.“

„V každom prípade nám neostáva nič iné, iba dúfať, že sa sem nenastahujú nejakí neporiadni mladí ľudia,“ zakončila a odišla.

Wallander sa vrátil do bytu mŕtveho muža. Bolo to jednoduchšie, keď tam jeho telo nebolo. Technik si práve balil veci, flak na linoleu stmaval. Pichliač si čistil nechty.

„Hemberg vrazil, aby som sa postaral o kľúče,“ spustil Wallander.

Pichliač kývol na zväzok kľúčov na skrini: „Zaujímalo by ma, kto to tu vlastní. Moja priateľka si hľadá bývanie.“

„Všetko je tu počuť, len aby si vedel,“ upozornil ho Wallander.

„Nepočul si o tej novej vodnej posteli? Tá nevydáva žiadne zvuky,“ zažartoval Pichliač.

Dvere do Hålenovho bytu Wallander zamkol až o štvrt na sedem. Do schôdzky s Monou mal čas, tak si uvaril kávu. Zavrel okno, pretože začalo fúkať, a sadol si do kuchyne. Na

nákup bolo neskoro, pretože v blízkosti jeho bydliska neboli potraviny, ktoré by mali otvorené vo večerných hodinách. Bude ju musieť pozvať do reštaurácie. Skontroloval, či má dosť hotovosti v peňaženke. Ona do reštaurácie chodievala rada, ale on s nevôľou zbytočne vyhadzoval peniaze.

Kanvica zapíjala. Nalial vodu do šálky s kávou, osladil ju tromi kockami cukru a čakal, kým trochu vychladne.

Niečo ho ťažilo, ale netušil čo. Muselo to nejako súvisieť s Hálénom. V duchu sa vrátil k buchotu, pootvoreným dverám a mŕtvemu telu na dlážke.

Niečo ho znepokojovalo. Prešiel sa po izbe, ľahol si a predstavil si buchnutie. Počul zvuky predtým alebo potom? Prisnilo sa mu o nich? Nevedel, ale bol si istý, že niečo mu ušlo. Keď ani po chvíli na nič neprišiel, vrátil sa do kuchyne, kde naňho čakala vychladnutá káva.

Nahováram si to, veď som ho videl na vlastné oči ja, Hemberg aj ostatní. Starec toho mal jednoducho dosť.

Aj tak však mal pocit, akoby niečo prehliadol. Táto myšlienka ho vzrušila. Keby si naozaj všimol niečo, čo ušlo Hembergovi, zvýšili by sa jeho šance stať sa vyšetrovateľom.

Pozrel na hodinky a skonštatoval, že ešte vždy má čas. Položil šálku do drezu a šiel do Hálénovho bytu. Keď vstúpil, všetko bolo ako predtým, až na to, že odniesli telo. Pomaličky sa rozhliadol. Ako zbadať niečo, čo človek prehliadol?

Bol presvedčený, že mu niečo ušlo, ale netušil čo.

Prešiel do kuchyne a sadol si na stoličku, kde sa predtým usadil Hemberg. Zadával sa na tiket, hoci anglický futbal bol preňho španielska dedina. Sem-tam hrával, občas si kúpil žreb, ale tam sa to aj končilo.

Všimol si, že stávkoval na zápas na budúcu sobotu, dokonca uviedol svoje meno aj adresu.